

EGY TANULÓ KÖZÖSSÉGET FORMÁLÓ ESZKÖZ: A TEFCE TOOLBOX

SITKU KRISZTINA

PTE, DUE

HUCER 2021 KONFERENCIA

TANULÓ TÁRSADALOM. OKTATÁSKUTATÁS JÁRVÁNY IDEJÉN

2021. 05. 27-28.

FELNŐTTKORI ÉS KÖZÖSSÉGI TANULÁS

DUNAÚJVÁROSI EGYETEM

ALKALMAZOTT TUDOMÁNYOK EGYETEME

AZ ELŐADÁS SZERKEZETE

BEVEZETÉS

A TEFCE TOOLBOX

A TANULÓ KÖZÖSSÉG FELTÉTELRENDSZERE

A TTB MINT KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ ESZKÖZ

KÖVETKEZTETÉSEK

Témafelvetés

➤ **TANULÓ KÖZÖSSÉGEK KIFORMÁLÓDÁSÁNAK, MEGERŐSÖDÉSÉNEK FELTÉTELEI?**

(Boros, Kozma & Márkus, 2021)

➤ **EGYETEMEK KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ SZEREPE:**

tudásháromszög-klaszterek-tanuló régió-regionális innovációs ökoszisztéma-CORIS-TIP

➤ **EGYETEMI KÖZÖSSÉGI SZEREPVÁLLALÁS (EKSZ) (*community engagement*)**

tájan értelmezett *közösség* és *társadalmi szükségletek*, kölcsönös előnyök, közös megvalósítás

➤ **TEFCE TOOLBOX (TTB) (*Towards a European Framework for Community Engagement in HE*)**

innovatív intézményi önértékelési és fejlesztési eszköz

felsőoktatáspolitikai, intézménystratégiai, minőségbiztosítási célok

=EKSZ-T ÉRTÉKELŐ ÉS EGY TANULÓ KÖZÖSSÉGET ÉPÍTŐ ESZKÖZ!

Hipotézis és kutatási kérdések

A TTB ALKALMAZÁSA EGY ÚJ TANULÓ KÖZÖSSÉGET TEREMT ÉS A HELYI TANULÓ RÉGIÓ FEJLŐDÉSÉT SZOLGÁLHATJA.

- **Mik egy tanuló közösség jellemzői?** (West & Williams, 2017)
- **Mennyiben felel meg a tanuló közösség és a közösségi tanulás feltételeinek a TTB-t alkalmazó munkacsoport?**
- **Milyen fenntartásokkal használható fel a TTB egy egyetem-központú tanuló közösség kialakítására és fejlesztésére?**

Módszertan

➤ **TARTALOMELEMZÉS 1: Tanuló közösségek jellemzői**

-társadalmi (Kozma, 2018)

-helyi-regionális (Bradford, 2003; Lengyel, 2007; Nemes & Varga, 2014, 2015; Kozma et al., 2015)

-tanuló közösségek (West & Williams, 2017; Kozma, 2018; Márkus et al., 2019; Reed et al., 2020)

➤ **FELTÉTELRENDSZER FELÁLLÍTÁSA: 14 szempont** - meghatározás

➤ **TARTALOMELEMZÉS 2: TTB irodalma**

-publikációk: Benneworth et al., 2018; Farnell, 2020; Farnell et al., 2020a; Farnell et al., 2020b

-webináriumok:

TEFCE-GUNI (2020. július)

YUFE-TEFCE (2020. október-november)

EC/NESET (2021. március)

-prezentációk: előadók, résztvevők (pl. UNIRI, UT)

➤ **ÖSSZEVETÉS ÉS ELEMZÉS: megfelelések, gyengeségek, veszélyek**

A TEFCE TOOLBOX

**INTÉZMÉNYI ÖNÉRTÉKELŐ KERETRENDSZER
AZ EGYETEMEK KÖZÖSSÉGI SZEREPVÁLLALÁSÁNAK
FELTÁRÁSÁRA,
ÉRTÉKELÉSÉRE ÉS FEJLESZTÉSÉRE
HELYI-REGIONÁLIS ÉRDEKHORDOZÓIK BEVONÁSÁVAL.**

A TTB áttekintése

➤ TTB ELVEI:

kölcsönösen előnyös és autentikus tevékenységek
felhatalmazás/külső-belső szereplők
participatív megközelítés (bottom-up ÉS top-down)
kollaboratív tanulás (munkacsoport, társ-értékelés/*friendly crititics*)

➤ CÉLCSOPORT:

egyetemi oktatók, hallgatók, háttérszemélyzet, menedzsment
helyi/identitás-alapú/érdek-alapú **közösségek** képviselői (a nehezen elérhetőek is!)

➤ A FOLYAMAT:

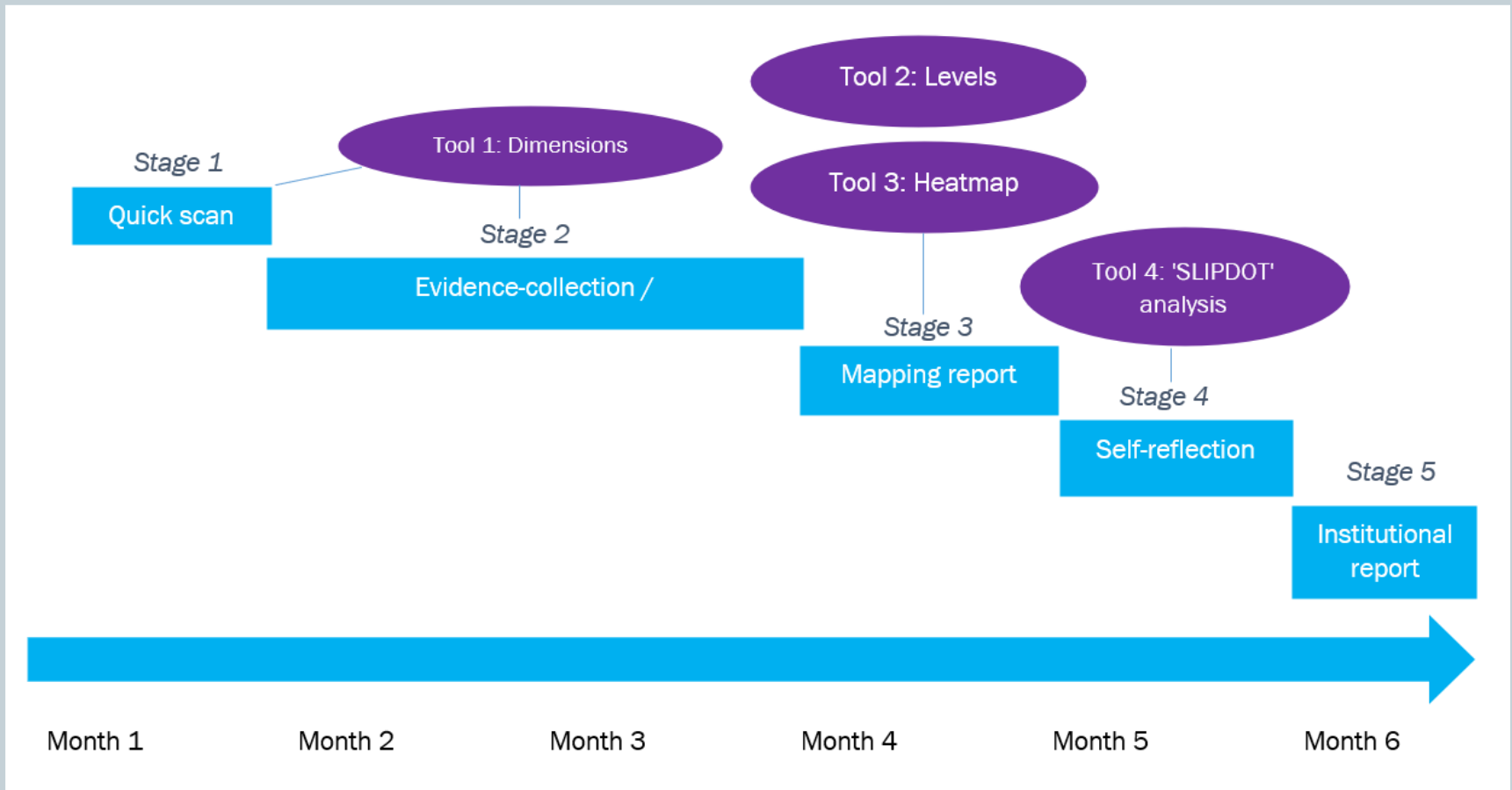
Gyors áttekintés (Quick Scan): **munkacsoport**, EKSZ típusai és kiterjedtsége
Adatgyűjtés (Evidence Collection): **külsős és belsős esettanulmányok**
Feltérképező jelentés (Mapping Report): **jógyakorlatok, értékelés/aldimenziók**
Participatív dialógus (Participative Dialogue): **párbeszéd, erősségek, fejlesztendő területek**
Intézményi jelentés (Institutional Report): eredmények, jó gyakorlatok, fejlesztések

➤ TOOLBOX:

Dimensions of Engagement: 7 dimenzió, 20 aldimenzió, EKSZ tevékenységek köre
Levels of Engagement: **5 szintű, rugalmas, kvalitatív önértékelő rendszer/aldimenziók**
Institutional CE Heatmap: **színkódolt mátrix/7 dimenzió értékelése**
SLIPDOT Analysis: speciális SWOT, **validálás & elismerés/eredmények, fejlesztések**

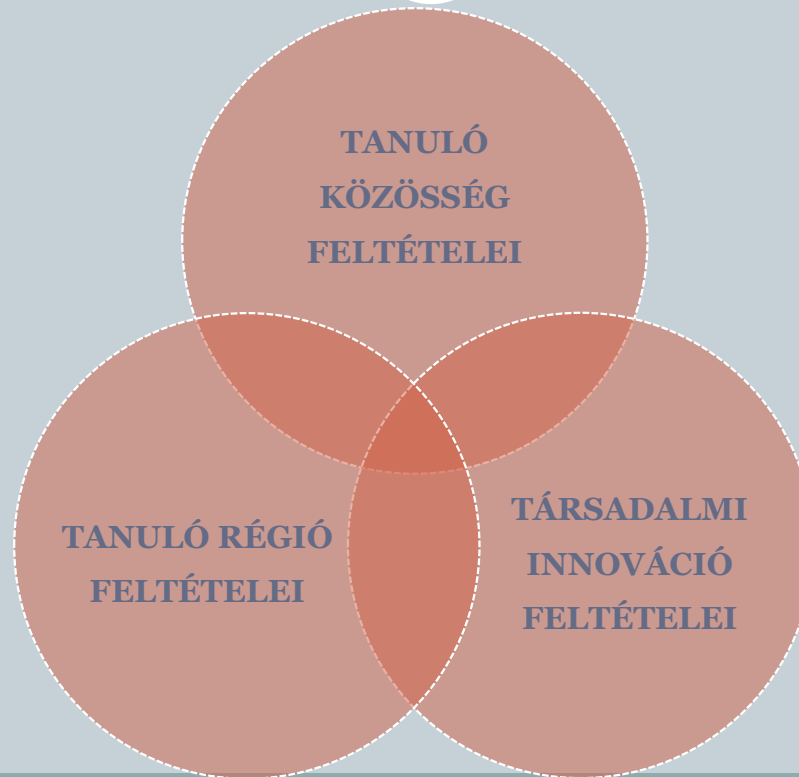
A TTB alkalmazása

(Farnell et al, 2020b)

A TANULÓ KÖZÖSSÉG FELTÉTELRENDSZERE

RÉSZVÉTEL	Egy közösség tagja (hely, idő, hozzáférés)
KAPCSOLATOK	Összetartozás-tudat, közös értékek és normák, bizalom, kialakult hierarchia, interdependencia
KÜLDETÉS	Vízió, misszió, célkitűzések, gyakorlatközösség
KULCSEMBEREK	Kezdeményezés, koordináció, menedzselés
IDŐZÍTÉS	Megfelelő időpont/dimenziók összekapcsolása!
HORIZONTÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS	Egyenrangú felek, kölcsönös előnyök, alulról jövő kezdeményezés, diverzitás, feladat-, felelősség- és forrásmegosztás
HELYI TUDÁSFORRÁS	Rendelkezésre áll, új információ forrása, kapacitásépítés, szervezeti keret/közösségi tanulás

HÁLÓZATOS SZERVEZŐDÉS ÉS TANULÁS	Tanuló Régió 2. fázis, társas interakciókon keresztüli, közösségi tanulás
KÜLÖNBÖZŐ SZINTEK	Tanuló rendszer, tudásdiffúzió
MINDENNAPI TEVÉKENYSÉGEIKEN KERESZTÜLI TANULÁS	Kognitív, szituatív és gyakorlati tanulás/aktorok saját, mindennapi funkciói
PROBLÉMAORIENTÁCIÓ ÉS MEGOLDÁSKERESÉS	Külső kihívás, közösségi kényszer, helyi társadalmi szükséglet, régiófejlesztési célok
EREDMÉNY	Társadalmi innováció
VALÓDI VÁLTOZÁS (aktorok tudáskészlete)	Tanulás, új tudás
VÁLTOZÁS (új tudás elterjesztése)	Saját szervezet, nagyobb társadalmi egység

A TTB MINT KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ ESZKÖZ

PILOT FOLYAMAT: 2019

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DRESDEN (TU DRESDEN)

UNIVERSITY OF TWENTE (UT)

UNIVERSITY OF RIJEKA (UNIRI)

TECHNOLOGICAL UNIVERSITY DUBLIN (TU DUBLIN)

DOKTORI KUTATÁS: 2019-

DUNAÚJVÁROSI EGYETEM (DUE)

Megfelelések/Erősségek

➤ **RÉSZVÉTEL:**

lokálitás és/vagy létező egyetemi partnerség
meghívás/TTB munkacsoport

➤ **HORIZONTÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS:**

egyetemi oktatók, hallgatók, háttérszemélyzet, menedzsment;
város/régióvezetés, üzleti, kormányzati, oktatási, kulturális, civil szervezetek képviselői
1:1 kapcsolat → munkacsoport (26-53 fő) → újabb hálózatok!
EKSZ: kölcsönösen előnyös tevékenységek, közös tervezés és végrehajtás
egyenrangú részvétel: saját nézőpont, visszajelzés, értékelés, fejlesztési javaslatok
bottom-up: jógyakorlatok - kritikai reflexió - értékelés & fejlesztés - konszenzus
→ a lokálitás közösségeinek valódi szükségletei!

➤ **KULCSEMBEREK:**

egyetem (TTB koordinátor, felsővezetés)
városvezetés, helyi „erős emberek”

Megfelelések/Erősségek

- **HELYI TUDÁSFORRÁS:** minden szereplő!/új tudás, új együttműködések, új hálózatok
- **HÁLÓZATOS SZERVEZŐDÉS ÉS TANULÁS:** kollaboratív tanulási folyamat:
  - soklépcsős
  - tágabb kör (TTB team-EKSZ esetek felelősei-fókuszcsoporthok-külső szakértők)
  - interaktív módszertan (workshop, esettanulmány, fókuszcsoporth, társ-értékelés)
  - participatív, reflektív, kvalitatív, fejlesztési célú → egyéni történetek → konszenzus!
- **MINDENNAPI TEVÉKENYSÉGEKEN KERESZTÜLI TANULÁS:**
  - egyéni reflexió: tapasztalatok, nehézségek, lehetőségek ÉS csoportos tudásmegosztás
  - új tudás bevonása → fejlesztések, új együttműködések!
- **VALÓDI TANULÁS:** soklépcsős kollaboratív tanulási folyamat
  - valódi változás/tudáskészlet
  - új tudás elterjesztése/saját szervezet
  - megvalósítás →hatások!

Gyengeségek

➤ **KAPCSOLATOK**

Csoportidentitás

Részvételi hajlandóság

Érték-és érdekkülönbségek

Aktor-aktor kapcsolat jellege

➤ **KÜLDETÉS**

Kihívás/helyi társadalom:

-helyi társadalmi szükségletek

-több, vagy egy adott kihívás (CORIS)

Külső kihívás, vagy lehetőség

➤ **PROBLÉMAORIENTÁCIÓ-MEGOLDÁSKERESÉS**

Külső/belső kihívás

Közös vízió, misszió, célok megtalálása

Tanuló régió, RIÖSZ

➤ **EREDMÉNY**

Társadalmi innovációhoz vezet-e?

Milyen széles körben/munkacsoport?

Veszélyek

➤ **IDŐZÍTÉS**

Megfelelő időpont megtalálása

Szereplők részvételi hajlandósága

Rendelkezésre állás/időtartam

➤ **TANULÓ RENDSZER**

Csak város/régióvezetés, főbb helyi szervezetek képviselői (2-6, több)

→a nehezen elérhető szervezeteket is!

Diákok bevonása

Egyetemi felsővezetés részvétele és támogatása

➤ **ÚJ TUDÁS DIFFÚZIÓJA**

Saját szervezete követi-e?

Megvalósul-e?

Célközönség kiterjesztése

Új hálózatok és tevékenységek/munkacsoport tagjai

KÖVETKEZTETÉSEK

A TTB ALKALMAZÁSA:

EGY ÚJ TANULÓ KÖZÖSSÉGET TEREMT

ÉS

A HELYI TANULÓ RÉGIÓ FEJLŐDÉSÉT SZOLGÁLHATJA.

Következtetések

- **MIND a 14 FELTÉTEL MEGLÉTE SZÜKSÉGES EGY SIKERES TANULÓ KÖZÖSSÉGHEZ?**
- **MELY TÉNYEZŐK BIZONYULNAK KULCSFONTOSÁGÚNAK A SIKERHEZ?**
- **KÖZVETLEN EREDMÉNYEI:**

megújít/kiterjeszt egy tanuló közösséget/újat teremt

egyetemen belüli-kívüli résztvevők felhatalmazása

valós helyi igények és szükségletek felszínre kerülése

újabb együttműködések, hálózatok kialakulása

társadalmi innovációhoz vezethet (kontextusfüggő!)

Következtetések

➤ TOVAGYŰRŰZŐ HATÁSAI:

csak a TTB külsős résztvevői/ helyi társadalom javára szolgál? (Farnell et al, 2020b)

megerősítheti a tanuló régiót →CORIS

➤ EREDMÉNYEI? → HATÁSVIZSGÁLAT!

➤ MEGVALÓSÍTÁS FELTÉTELEI /LEHETŐSÉGEI ADOTTAK (LESZNEK)-E?

pályázati lehetőségek

aktuális területfejlesztési politikák

folyamatos kommunikáció

TTB MUNKACSOPORT= ÚJ TK → HELYI FEJLESZTÉSI PROGRAMOK KOVÁSZÁ!

Hivatkozott irodalom

- Benneworth, P., Čulum, B., Farnell, T., Kaiser, F., Seeber, M., Šćukanec, N., Vossensteyn, H. & Westerheijden, D. (2018). *Mapping and critical synthesis of current state-of-the-art on community engagement in higher education*. Zagreb: Institute for the Development of Education.
- Bradford, N. (2003). *Cities and communities that work: Innovative practices, enabling policies*. Ottawa: Canadian Policy Research Networks Inc.
- Farnell, T. (2020). *Community engagement in higher education: trends, practices and policies*. NESET Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union. <https://doi.org/10.2766/071482>
- Farnell, T., Benneworth, P., Čulum Ilić, B., Seeber, M. & Šćukanec Schmidt, N. (2020a). *TEFCE Toolbox: An institutional self-reference framework for community engagement in higher education*. Zagreb: Institute for the Development of Education.
- Farnell, T., Čulum Ilić, B., Dusi, D., O'Brien, E., Šćukanec Schmidt, N., Veidemane, A. & Westerheijden, D. (2020b). *Building and piloting the TEFCE Toolbox for community engagement in higher education*. Zagreb: Institute for the Development of Education.
- Kozma, T. et al. (2015). *Tanuló régiók Magyarországon: az elmélettől a valóságig*. Debrecen: CHERD. <https://www.doi.org/10.35402/kek.2019.1.1>
- Kozma, T. (2018). Tanuló közösségek és társadalmi innovációk. *Educatio*, 27(2), 237-246.

Hivatkozott irodalom

- Márkus, E., Márton, S. & teperics, K. (2019). Investigating learning communities: Methodological background. In E. Márkus & T. Kozma (Eds.), *Learning communities and social innovations*. (pp. 25-36). Debrecen: CHERD.
- Nemes, G. & Varga, Á. (2014). Gondolatok a vidékfejlesztésről: Alrendszerek találkozása, társadalmi tanulás és innováció. *Educatio*, 23(3), 384-393.
- Nemes, G. & Varga, Á. (2015). *Társadalmi innováció és társadalmi tanulás a vidékfejlesztésben-sikerek, problémák, dilemmák*. In „Mérleg és Kihívások” IX. Nemzetközi Tudományos Konferencia = „Balance and Challenges” IX. International Scientific Conference: A Gazdaságtudományi Kar megalapításának 25. évfordulója alkalmából. (pp. 434-444.) Miskolc: Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar.
- West, R. E. & Williams, G. S. (2017). „I don’t think that word means what you think it means”: A proposed framework for defining learning communities. *Educational Technology Research and Development* 65, 1569-1582. <https://doi.org/10.1007/s11423-017-9535-0>
- Reed, M. S., Evelyn, A.C., Cundill, G., Fazey, I., Glass, J., Laing, A., Newig, J., Parrish, B., Prell, C., Raymond, C. & Stringer, L. C. (2010). What is social learning? *Ecology and Society* 15(4), r1. <http://hdl.handle.net/10023/1624>

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!

SITKU KRISZTINA
DOKTORJELÖLT

PTE BTK
'OKTATÁS ÉS TÁRSADALOM' NEVELÉSTUDOMÁNYI DOKTORI
ISKOLA

DUNAÚJVÁROSI EGYETEM

SITKUK@UNIDUNA.HU

[HTTPS://WWW.LINKEDIN.COM/IN/KRISZTINASITKU](https://www.linkedin.com/in/krisztinasitku)